

Karin Bojs och Peter Sjölund. Svenskarna och deras föder de senaste 11000 åren .
Albert Bonniers förlag.

Förra året tog Karin Bojs läsarna med storm med boken "Min europeiska familj de senaste 54000 åren" för vilken hon också fick Augustpriset. Med en blinkning till Verner von Heidenstam och tillsammans med DNA-forskaren Peter Sjölund återvänder Karin Bojs till ämnet i boken "Svenskarna och deras föder". Peter Sjölund är för många känd med boken "Släktforska med DNA" som även den kom ut 2015. Deras gemensamma ansträngning blir en underhållande historiebok om människorna i Sverige från stenålder fram till nu. Där andra forskare och författare främst lutar sig mot arkeologi och skrivna källor är det DNA som är berättartråden och vägvisaren för Bojs och Sjölund. Varifrån kom svenskarna och vilka hör vi samman med? Svaret är sammansatt och det är just i denna komplexitet det blir så genialt med bruket av DNA. Det skapar en otvetydighet och samtidigt ett lika brokigt som finmaskigt nät av släktskap och ursprung. Rasister och rasbiologer har inget att hämta här. Ändå är författarna varsamma med sitt forskarupplägg och visar respekt för de som är tveksamma till att tala om människor i grupper och släktskap. Samerna är en grupp som blivit hårt utsatta under 1900-talet för rasbiologisk forskning och där har många ställt sig undrande inför DNA-forskning som ett sätt att kartlägga vårt släktskap. Nyckeln ligger enligt författarna i att utöka denna DNA-forskning. Ju fler som testar sitt DNA desto tydligare bild kan vi skapa av människor i Sverige som alltid förändras. När DNA kopplas till arkeologernas fynd uppstår en förbluffande exakt vetenskap. Bojs och Sjölund följer släktskapet från invandrande jägare för 11000 år sedan via Yammafolket ca 6000 år senare till invandring av judar och romer på 1800-talet och dagens nytillkomna från Syrien, Somalia och Irak. Ett särskilt nedslag görs kring Buresläkten på 1600-talet som visar på överraskande kopplingar. Vår samhörighet som nation är ett resultat av en ständig rörelse och återkommande folkvandringar in och ut från det geografiska område vi idag kallar Sverige. DNA rycker för alltid anspråket på sanning ur händer på den som är rasist och vill värna "svenskheten". Alla människor är äkta. Varför föder? För forskarna finns många fördelar med att följa Y-kromosomen. Den ger en tydligare bild av hur släktlinjer förändrats under historiens gång.

Miss inte denna fascinerande och lärorika historiebok där två kunniga författare följer upp sina senaste böcker.

Jakob Carlander